

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecătorii: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2019, în cauza penală în privința lui

Capustina Violeta XXXXX, născută la XXXXX, originară din XXXXX, domiciliu XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.09.2016 – 28.09.2018;

Instanța de apel: 20.11.2018 – 26.03.2019;

Instanța de recurs: 19.12.2019 – 06.05.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 septembrie 2018, Capustina Violeta a fost achitată de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de „Leoval Grup” SRL a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că prin rechizitoriul din 27 septembrie 2016, Capustina Violeta a fost învinuită de faptul că în perioada 04-16 mai 2016, activând în calitate de vânzătoare la „Leoval Grup” SRL, în baza ordinului nr. 47/2016-A din 04 mai 2016, în ghereta amplasată pe str. Doina și Ion Aldea-Teodorovici nr. 127/1, mun. Chișinău, cu scopul sustragerii bunurilor ce aparțin „Leoval Grup” SRL, încredințate în administrarea sa în baza contractului individual de muncă nr. 0405/16 din 04 mai 2016 și acordului privind răspunderea materială deplină a angajatului

la contractul menționat, a însușit bani în sumă de 2 008, 19 lei, cauzând părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

Acuzarea a încadrat aceste acțiuni ale inculpatei în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită în proporții considerabile*”.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea totală a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, precum și să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar pentru femei, și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în domeniul gestionării bunurilor pe un termen de 5 ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită inculpatei să fie suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

3.1 În argumentarea apelului, a invocat că prima instanță eronat a ajuns la concluzia că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Cu referire la latura obiectivă, a susținut că existența acesteia, în contradicție cu concluzia primei instanțe, este dovedită prin probele cercetate în ședința de judecată, și anume: contractul individual de muncă nr. 0405/16 din 04 mai 2016, încheiat între „Leoval Grup” SRL și inculpată, acordul la acest contract privind răspunderea materială deplină a angajatului din 04 mai 2016, semnat de administratorul „Leoval Grup” SRL și de inculpată, procesul-verbal nr. 1405/16 din 14 mai 2016 și actele privind rezultatele inventarierii.

Cu referire la latura subiectivă, a relevat că existența acesteia, în contradicție cu concluzia primei instanțe, este dovedită prin aceea că la predarea schimbului său, inculpata nu și-a executat obligația de a întocmi procesul-verbal de predare a mărfii, care se transmite următorului vânzător, cu indicarea neajunsurilor depistate, ceea ce denotă intenția inculpatei de a însuși mijloacele bănești ce i-au fost încredințate.

În succesiunea acestor argumente, a punctat că, contrar celor reținute de prima instanță, este irelevant că procesul-verbal nr. 1405/16 din 14 mai 2016 și actele privind rezultatele inventarierii au fost întocmite în lipsa inculpatei și fără ca aceasta să le semneze.

În această privință, a notat că prima instanță nu a luat în considerare declarațiile reprezentantului părții vătămate „Leoval Grup” SRL, Mitrofan Valeriu, din care rezultă că potrivit practicii întreprinderii, datele din procesele-verbale de predare a mărfii dintr-o gheretă sunt regulat introduse în baza de date a întreprinderii, fiind contrapuse inclusiv cu datele din lanta de casă și cu banii transmiși de vânzător, în vederea depistării neajunsurilor de marfă sau bani.

Astfel, a evidențiat că la depistarea neajunsurilor, vânzătorul care a predat schimbul este invitat pentru a da explicații, însă din motiv că inculpata

a refuzat să ofere explicații, s-a decis să fie întocmite actele privind rezultatele inventarierii, nefiind necesar ca inculpata să le semneze.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2019, a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că pronunțând sentința, prima instanță corect a constatat faptele și circumstanțele cauzei, ajungând la concluzia privind nevinovăția inculpatei în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a menționat că împrejurările ce determină necesitatea achitării inculpatei au fost constatate prin totalitatea de probe cercetate în ședința de judecată, acestea fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al veridicității, pertinentei, concludenței și utilității, iar al tuturor probelor în ansamblu – din punctul de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a relevat că inculpata a dat declarații constante și consecutive, menținându-și poziția privind nerecunoașterea vinovăției de la faza urmăririi penale până la faza judecării cauzei în ordine de apel, iar versiunea sa nu a fost combătută de către partea acuzării în afara oricărui dubiu rezonabil.

Cu referire la probele la care a făcut trimitere acuzarea în susținerea poziției expuse în cererea de apel, ce au fost consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată și partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că prima instanță a analizat și a apreciat respectivele probe în baza tuturor criteriilor de admisibilitate, prin coroborare și raportare la prevederile legale și corect a ajuns la concluzia că acestea nu demonstrează vinovăția lui Violetei Capustina, iar dezacordul subiectiv al apelantului asupra aprecierilor instanței de judecată nu reprezintă temei de casare a unei sentințe legale și întemeiate.

La fel, instanța de apel a precizat că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, acuzarea nu a prezentat probe noi, ce ar confirma cert săvârșirea faptei prejudiciabile incriminate inculpatei Capustina Violeta, limitându-se la invocarea probelor care au fost prezentate primei instanțe și au fost apreciate și analizate corespunzător, fiind doar audiați suplimentar reprezentantul părții vătămate „Leoval Grup” SRL, Mitrofan Valeriu, și martorul acuzării Noroc Alexandru, care însă nu au comunicat date noi.

Instanța de apel a menționat că delapidarea averii străine, realizată asupra unor bunuri statice, poate avea loc numai în prezența următoarelor condiții cumulative: ridicarea bunurilor din locul în care se aflau; intrarea bunurilor în posesia nelegitimă a făptuitorului, care constă în depășirea prerogativelor conferite persoanei în privința bunurilor încredințate; și existența posibilității reale, conștientizate de făptuitor, de a se folosi și dispune de bunuri de parcă ar fi proprii.

Instanța de apel a arătat că acuzarea nu a reușit să demonstreze că fapta inculpatei întrunește semnele obiective și subiective ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, care ar permite recunoașterea vinovăției și condamnarea inculpatei în baza infracțiunii incriminate.

În particular, instanța de apel a reliefat că potrivit declarațiilor reprezentantului părții vătămate „Leoval Grup” SRL, Mitrofan Valeriu, date în ședința de judecată, procesul-verbal nr. 1405/16 din 14 mai 2016 (f.d. 53, vol. I), care reflectă suma totală a prejudiciului de 2 008, 19 lei, calculat conform actelor privind rezultatele inventarierii, a fost întocmit în lipsa inculpatei, care ar fi refuzat să se prezinte și să semneze acest proces-verbal, ca de altfel și actele privind rezultatele inventarierii.

În context, instanța de apel a observat că la materialele cauzei nu există nici o dovadă a faptului că inculpata a fost înștiințată despre efectuarea propriu-zisă a inventarierii la ghereta în care a muncit, pentru a fi prezentă și, în caz de necesitate, să-și poată exprima obiecțiile privind modalitatea și rezultatele inventarierii.

Instanța de apel a specificat că fiind audiată în ședința de judecată, inculpata a negat că a fost invitată să participe la procesul de inventariere, care s-a soldat cu întocmirea actelor privind rezultatele inventarierii, afirmând doar că atunci când și-a încheiat ultimul schimb la gheretă, a întocmit procesul-verbal de predare a mărfii, anexat la materialele cauzei (f.d. 83-84, vol. I), în care nu sunt indicate neajunsuri.

Așadar, instanța de apel a mai remarcat că toate actele privind rezultatele inventarierii, și anume actele nr. 0505/16 (f.d. 40-46, vol. I), nr. 0705/16 (f.d. 33-39, vol. I), nr. 1005/16 (f.d. 26-32, vol. I), nr. 1305/16 (f.d. 19-25, vol. I) și nr. 1405/16 (f.d. 12-18, vol. I) au fost semnate doar de către membrii comisiei desemnate de „Leoval Grup” SRL, acești membri efectuând inventarierea în lipsa inculpatei.

În concluzie, instanța de apel a considerat că nu s-au demonstrat laturile subiectivă și obiectivă în acțiunile inculpatei, susținând în acest concluziile primei instanțe.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat că apelul procurorului este nefondat în raport cu circumstanțele cauzei și prevederile legale.

5. Decizia instanței de apel a fost contestată în termen cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, acesta invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicitând casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

5.1 În argumentarea recursului, procurorul a susținut că instanța de apel greșit a menținut sentința primei instanțe, prin care inculpata a fost achitată de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele

infracțiunii, această concluzie fiind contrară probelor cercetate în ședința de judecată.

A invocat că instanța de apel, deși a indicat în cuprinsul deciziei toate declarațiile martorului și ale reprezentantului părții vătămate, le-a dat o apreciere selectivă și incompletă, accentuând lipsa elementelor infracțiunii, aplicând astfel eronat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

În această conjunctură, a reiterat esența și relevanța acestor declarații, afirmată la faza apelului, invocând, totodată, că instanța de apel nu a luat în considerare probele materiale din dosar.

Consideră că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării, iar decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, mai ales că instanța de apel nici nu a clarificat circumstanțele relevante pentru prezenta cauză.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și argumentele prezentate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

În ceea ce privește temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat de procuror, și anume erorile de drept: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a*

admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, Colegiul penal relevă că argumentele recurentului nu și-au găsit confirmare.

În esență, Colegiul penal atestă că, criticile recurentului se referă la faptul că instanțele de fond nu au analizat plenar și minuțios acțiunile inculpatei, acordând o apreciere greșită declarațiilor martorului și ale reprezentantului părții vătămate, precum și neluând în considerare probele materiale din dosar, fapt care, în opinia recurentului, a generat achitarea eronată a inculpatei.

Verificând alegațiile recurentului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de respingere a apelului procurorului cu menținerea sentinței a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Colegiul penal menționează că la această etapă de examinare a cauzei, instanța de recurs ordinar nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Prin urmare, Colegiul penal nu examinează criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea, în speță, a achitării inculpatei Capustina Violeta de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Astfel, cu referire la situația de fapt susținută de procuror pe parcursul examinării cauzei, care în opinia acestuia denotă vinovăția inculpatei în săvârșirea faptelor incriminate prin rechizitoriu, Colegiul penal conchide că judecând apelul procurorului, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a sentinței, soluția căreia este argumentată și corespunde cumulului de probe administrate și verificate nemijlocit în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, care au primit aprecierea corespunzătoare prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, instanțele de fond în mod întemeiat și corect ajungând la concluzia că acțiunile inculpatei nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Or, în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Relevant în acest context este că hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În context, Colegiul penal reține că instanța de apel a oferit aprecierea cuvenită declarațiilor martorului și ale reprezentantului părții vătămate, cât și probelor materiale din dosar la care face referire partea acuzării în recurs, ajungând la concluzia că acestea nu pot fi puse la baza recunoașterii vinovăției Violetei Capustina, deoarece fie sunt nerelevante sau insuficiente, fie nu sunt confirmate prin alte probe.

La fel, Colegiul penal constată că în esență, argumentele recurentului sunt identice celor din cererea de apel și ele au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o apreciere corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă inclusiv în prezenta decizie la pct. 4.1, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, cu mențiunea că reiterarea acesteia nu se mai impune având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, nu se identifică existența și a altor motive, care analizate din oficiu să ducă la casarea deciziei recurate.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră necesar să menționeze că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază. Scopul motivării este de a demonstra părților că au fost ascultate, contribuind astfel la o mai bună acceptare de către acestea a deciziei. În plus, îl obligă pe judecător să-și întemeieze motivarea pe argumente obiective și să prezeve drepturile apărării.

Chiar dacă o instanță nu este obligată să furnizeze un răspuns detaliat fiecărui argument invocat (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos din 19 aprilie 1994, pct. 61), din hotărâre trebuie să rezulte cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, pct. 30). Instanțele naționale trebuie să indice suficient de clar motivele pe care se întemeiază, astfel încât justițiabilul să-și poată exercita în mod util dreptul de recurs de care dispune (Hadjianastassiou împotriva Greciei din 16 decembrie 1992, pct. 33).

Așadar, contrar alegațiilor recurentului, Colegiul penal evidențiază că instanța de apel s-a expus motivat și complet asupra tuturor argumentelor formulate în cererea de apel a procurorului, abordând problemele esențiale ale speței, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea justeții acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Din considerentele expuse *supra*, Colegiul penal conchide că erorile invocate în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală,
Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în
Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, împotriva deciziei
Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2019, în cauza penală
în privința lui Capustina Violeta XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **26 iunie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor